

УДК 633.15: 581.522.4

В.Федак¹, О. Мамчур², Й. Рівіс¹

*¹Інститут сільського господарства Карпатського регіону
НААНУ*

²Львівський національний університет імені Івана Франка

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ

За валовим виробництвом зерна кукурудза займає третє місце після озимої пшениці та рису. З кожним роком площа посіву кукурудзи в Україні зростає. Цьому сприяють перш за все сприятливі кліматичні умови вирощування культури, а також рівень урожайності, який значною мірою зумовлений біологічними особливостями гібридів, здатністю максимально реалізовувати потенціал продуктивності, бути стійким до шкідників і хвороб, а також до стресових факторів, відзначатися високою економічною пластичністю, тобто адаптуватися до того чи іншого діапазону факторів середовища.

Метою наших досліджень було вивчення продуктивності нових гібридів кукурудзи різних груп стиглості вітчизняної селекції при вирощуванні в ґрунтово-кліматичних умовах західного Лісостепу. Для порівняння було вибрано 4 гібриди: ранньостиглий Немирів, середньоранні Яровець 243 МВ та Батурин 287 МВ і середньостиглий Збруч.

Польові дослідження проводили у польовій сівозміні лабораторії селекції і насінництва сільськогосподарських культур Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН відділення "Ставчани" на сірих лісових поверхнево оглеєних ґрунтах.

Технологія вирощування гібридів кукурудзи в досліді загальноприйнята для ґрунтово-кліматичної зони. Попередник – чорний пар. Площа посівної ділянки 39 м², облікової – 25 м². Повторність чотириразова. Мінеральні добрива вносили під

передпосівну культивуацію з розрахунку $N_{90}P_{90}K_{90}$ у формі нітро-амофоски.

Нашими дослідженнями показано, що польова схожість гібридів різних груп стиглості відрізнялась незначно і коливалась в межах 87,6-91,3%.

Спостереженнями динаміки росту гібридів кукурудзи встановлено відмінності в інтенсивності росту рослин залежно від їх групи стиглості. Так, найвищими були рослини ранньостиглого гібриду Немирів та середньораннього Батури 287 МВ – 237 і 231 см, тоді як висота рослин середньостиглого гібриду Збруч і середньораннього Яровець 243 МВ становила 217 та 210 см відповідно.

Проте висота рослин негативно корелювала із довжиною качана – найдовшими були качани у рослин гібридів Яровець 243 МВ та Збруч – 16,0 та 16,4 см проти 14,1 та 14,5 см у гібриду Немирів та Батури 287 МВ.

Маса 1000 зерен, яка поряд довжиною качана є однією з важливих структурно-морфологічних ознак, які характеризують господарсько-цінні ознаки гібридів кукурудзи, у досліджуваних гібридів була різною. Зокрема, маса 1000 зерен була найвищою у середньораннього гібриду Яровець 243 МВ – 273,0 г та ранньостиглого Немирів – 250 г порівняно із 230,0 та 220,0 у гібридів Батури 287 МВ та Збруч відповідно.

Отже, основні складові процесу формування продуктивності гібридів кукурудзи різних груп стиглості відрізняються між собою, що пов'язано з їх фізіолого-морфологічними особливостями.

